

آشنائی باد استقامت

مینے مالیت
ولیت

محمد علی قاسمی

National Book Trust, India

کتابخانه ملی ایران

نویسنده: محمد جواد جزینی

مدمراجرای: ذ. تلمه بیبودی
 ویراستار: مرشدیه بیبودی
 صفحه آرا و طراح جلد: افسانه آسایش
 نرأ: ۰۰۰
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۳۰۷-۶-۲
 قسمت: ۱۸۰۰۰
 نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۸۹
 چاپ و صحافی: مؤسسه چهرن کتاب

سرشناسه: جزینی، محمد جواد. ۱۳۲۹ -
 عنوان و نام پدیدآور: آشنایی با داستان‌های سیبی‌مانیستی و
 بابیسی / محمد جواد جزینی.
 مشخصات نشر: تهران: نیلوفر سپید، ۱۳۸۹.
 مشخصات ظاهری: ۷۲ ص.

ISBN: 978 - 600 - 91307 - 6 - 4

وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: داستان -- تاریخ و نقد
 موضوع: کسبه‌گرایی (ادبیات) -- تاریخ و نقد
 موضوع: داستان‌های بابیسی -- تاریخ و نقد
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ (۵) ۲۳۵۳ / PN
 رده‌بندی دینی: ۸۰۸/۳
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۰۳۴۸۲

تمامی حقوق برای انتشارات نیلوفر سپید محفوظ است.
 Email: Niloufaresepid@gmail.com

تلفن همراه نشر: ۰۵۳۵۱۸۶۷-۹۱۲.
 فروشگاه پخش: تهران، میدان هفت‌آبر، ابتدای مفتح جنوبی، نبش
 کوچه تور، کتابفروشی شاهد
 تلفن فروشگاه پخش: ۸۸۳۱۷۸۲۲-۲۱.

فهرست

به جای مقدمه ۰۷

ریخت‌شناسی داستان‌های مینی‌مالیستی ۰۹

ریخت‌شناسی داستان‌های پلیسی ۴۵

به جای مقدمه

سال‌هاست در مراکز آموزشی و فرهنگی، درس‌های نویسندگی خلاق و آشنایی با گونه‌های داستان کوتاه را تدریس کرده‌ام و همواره از نداشتن منابع آموزشی گلایه داشته‌ام. این کتاب در واقع پاسخی شخصی به این نیاز بود.

مقاله نخست تلاشی گونه‌شناسانه برای معرفی داستان‌های مینی‌مالیستی است. داستان مینی‌مال را اتم شکافته شده داستان کوتاه نامیده‌اند. اصل کم هم زیاد است، شعار اساسی طرفداران داستان‌های مینی‌مالیستی است.

مینی‌مالیسم یک جریان انتقادی هنری بود که علیه مکتب ماکسی‌مالیسم سامان گرفت. مینی‌مالیست‌ها در فشرده‌گی و ایجاز تا آنجا پیش می‌روند که فقط عناصر ضروری اثر، آن هم در کمترین، ساده‌ترین و کوتاه‌ترین شکل باقی بماند. به همین دلیل برهنگی واژگانی و کم حرفی از محرزترین ویژگی‌های این آثار به شمار می‌رود.

در این پژوهش گونه‌شناختی تلاش می‌کنم بستر فکری و فلسفی مینی‌مالیسم را معرفی کنم. شیوه مینی‌مال، حاصل انتخاب یک روش زیباشناختی خاص در تولید آثار هنری و ادبی است. از این جهت می‌گویم شیوه، چرا که از به کارگیری اصطلاح مکتب و جنبش ادبی پرهیز دارم. در مقاله دوم به گونه داستان پلیسی پرداخته‌ام. داستان پلیسی از کهن‌ترین گونه‌های داستانی جهان است که از دیرباز تا امروز خوانندگان فراوانی داشته است. در بسیاری از مدارس داستان‌نویسی جهان این ژانر از نخستین سر فصل‌های آموزشی داستان‌نویسی به حساب می‌آید.

در هر طرح داستان پلیسی، راز سر به مهری وجود دارد. جرمی رخ می‌دهد، که اغلب قتل است و هویت قاتل یا مجرم مجهول است. پلیس، کارآگاه آماتور یا حرفه‌ای یا حتی آدم کنجکاوی است که در پی جویی حوادث، سرنخ‌هایی به دست می‌آورد که در نتیجه قاتل یا مجرم مشخص می‌شود. طرح قالبی حرکت از مجهول به سوی معلوم و حرکت از مجموعه معلوم‌ها به الگویی اصلی، داستان پلیسی را سامان می‌دهد. اما داستان پلیسی را نباید در این شاه‌پیرنگ خلاصه کرد. در داستان پلیسی همواره معمایی در دل طرح وجود دارد که این راز ساختار ازلی این گونه را جاودانه می‌سازد. در داستان پلیسی ممکن است اصل جنایت و حتی، پلیسی هم وجود نداشته باشد.

در این پژوهش می‌کوشم علاوه بر معرفی خاستگاه فکری و فلسفی گونه‌های داستانی، آرای مخالفان و موافقان آن را نیز بازگو کنم. در این کتاب کوشیده‌ام، بدون برخورد تجویزی، به بررسی تحلیلی ساختار داستان‌های مینی‌مالیستی و پلیسی بپردازم و روشن کنم که این شیوه‌های داستانی چیست، از کجا آمده، چگونه شکل گرفته و در چه چیزی تحول ایجاد کرده است؟